

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали

III Міжнародної науково-методичної конференції

6 травня 2022 р.

Харків – 2022

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі:

Н.В. Руда – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Л.М. Ямпольська – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

І.А. Скрязловська – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

К.Є. Жукова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

О.Ю. Озерська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Н.С. Самойленко – викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 6 від 15.06.2022*

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції, 6 травня 2022 р. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 299 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2022

СХІДНА ПЕДАГОГІКА

Абдулкадер Ардалан Латиф, Ямпольская Лариса. Современная система высшего образования в Ираке: проблемы и перспективы.....	73
Заярна Олена. Розвиток освіти в Японії в епоху «Мейдзі ісін».....	75
Лугова Марія. Погляди на дитину та дитинство у філософських та педагогічних концепціях країн сходу.....	78
Лю Сі, Довженко Тетяна. Освітня співпраця КНР в рамках ініціативи «Один пояс – один шлях».....	80
Майорова Аліна. Соціальне виховання як науково-педагогічна проблема.....	82
Науменко Станіслав. Процес розвитку і освіти обдарованих дітей у КНР.....	84
Положій Олександра. Освіта школярів у Китаї.....	85
Рудько Вікторія. Освіта у Китаї.....	87
Тао Чжиці, Калашник Любов. Полікультурна компетентність: особливості термінології.....	89
Фань Чженьсюань, Терентьева Наталія. Реформа організації надання освітніх послуг в галузі мистецтва в КНР (початок XXI с.).....	91
Чжоу Чженью, Мкртічян Оксана. Моделі підвищення кваліфікації вчителів музики в сучасній КНР.....	93
Шмалько Денис. Освіта та виховання у державах стародавнього сходу.....	95
Щербакова Катерина. Міжкультурна комунікація та традиційні цінності у сучасній вищій школі КНР.....	97
Щербакова Ольга. Вплив традицій на завдання вищої освіти в Китаї і за Кордоном.....	99
Ян Чжуан, Левченко Яна. Формування педагогічної компетенції хореографа як необхідна умова підготовки сучасних фахівців.....	100

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СХОДОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

Абдуллаєва Ельвіра. Використання інтерактивних інформаційних технологій під час онлайн-занять з турецької мови.....	103
Бабаєва Солмаз. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Somut Olmayan Kültürel Mirasın Aktarımı.....	105
Богдан Олександра. Використання інформаційних технологій у самостійній роботі студентів, що вивчають китайську мову.....	107
Бондаровська Людмила. Критерії добору граматичних вправ для вивчення сполучників у китайській мові.....	108
Вілісова Анастасія. Формування навичок аудіювання на початковому рівні вивчення китайської мови.....	109
Водолажський Даніїл. Роль викладача в організації самостійної роботи студентів, що вивчають китайську мову.....	111
Воробйов Олександр. Міждисциплінарний підхід у формуванні комунікативних навичок (на матеріалі програм з китайської та японської філології).....	113
Гришина Богдана. Формування навичок мовлення на заняттях з загального курсу китайської мови.....	115
Долженко Анастасія. Види та типи вправ для формування перекладацької компетенції на початковому та середньому рівні навчання.....	117
Золотухіна Наталія. Аналіз усного зворотного зв'язку за допомогою сучасних технологій у викладанні китайської як другої іноземної.....	119
Калашник Любов. Платформи для онлайн освіти: чим користуються в КНР (на прикладі платформ для вивчення китайської мови).....	121

Необхідно максимально активно застосовувати інтерактивні методи навчання, використовувати різноманітні технічні засоби під час аудиторного і самостійного заняття – програми, сайти, електронні словники тощо. Це допоможе розширити і поглибити лексико-граматичні знання учня. Наприклад, дати завдання, де у додатковому матеріалі – тексті – потрібно знайти усі сполучникові конструкції, розібрати і перекласти речення з ними.

Третій критерій – вік і психологічні особливості учнів. При викладанні китайської мови необхідно брати до уваги вікові і психологічні особливості учнів. Навчальний процес необхідно організовувати таким чином, щоб учень будь-якого віку зміг зрозуміти та освоїти нові знання. Наприклад, дорослі люди набагато легше засвоюють граматику, аніж лексику, тому для кращого вивчення нових слів необхідно давати більше письмових завдань, ніж усних.

І.В. Кочергін у книзі «Нариси методики навчання китайської мови» [2] поділяє особи учнів за трьома психологічними категоріями. До першої категорії належать особи з гнучкою психікою, які швидко засвоюють нові знання і формують навички у процесі тренувальних вправ. До другої категорії належать особи з консервативною психікою, яким складно висловлювати власні думки за правилами іншої логіки, вони формують необхідні навички через засвоєння правил за допомогою механічного набуття досвіду. До третьої категорії належать особи з унікальним типом, які легко адаптуються до будь-яких нових умов діяльності. Тобто підбираючи граматику вправи для вивчення сполучників, необхідно використовувати якомога більше тренувальних вправ.

Отже, відбираючи вправи для вивчення сполучників у китайській мові, необхідно спиратися на такі фактори як: цілі вивчення мови, умови для навчання, вік та психологічні особливості учня. Дотримуючись цих критеріїв, можна максимально ефективно покращити процес вивчення китайської мови.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дьоміна Н.А. Методика преподавания практического китайского языка: монография 2-ге вид., переробл. та допов. Москва : Вост. лит., 2006. 88с.
2. Кочергін І.В. Очерки методики обучения китайскому языку: навч.-метод. посіб. Москва : Видавничий Дім «Муравей», 2000. 160с.
3. Лебедева Н.О. Некоторые особенности преподавания китайского языка как второго иностранного // «Известия Восточного Института 2015/2»: збірник тез та доповідей, Владивосток, 2015. С.94-99.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АУДІОВАННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ РІВНІ ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Вілісова Анастасія, студентка 3 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
науковий керівник: к.ф.н., доц. К.Є. Жукова

Аудіювання – як процес сприйняття мовлення на слух, був відомий людству ще за часів становлення соціальних інститутів. Перший крок до мовленнєвого спілкування і обов'язково є складовою будь-якої сучасної методики викладання іноземної мови, соціальних відносин, риторики та літератури, а також потужним засобом навчання та спілкування.

Тема «Формування навичок аудіювання на початковому рівні вивчення китайської мови» є актуальною, тому що, на сьогоднішній день дуже багато учнів

цікавляться вивченням східних мов, та дуже цікавляться культурою, стилем життя та звичаями китайського народу. Для того, щоб гарно вивчити мову потрібно працювати над лексикою, граматику та аудіюванням. Метою даної роботи є висвітлення такого виду початкової діяльності як аудіювання, його цілей та методів навчання навичок аудіювання. Також будуть детальніше розглянуті методи навчання та їх практичне застосування. Звичайно, що наявність діалектів та багатьох відмінностей у китайській мові спричиняє труднощі у сприйнятті та розумінні китайської мови на слух. У зв'язку з розвитком освіти, одним з ефективних шляхів навчання аудіюванню є використання відео контенту. У вітчизняній методиці використання аудіо-візуальних засобів у китайській мові отримало розповсюдження серед таких синологів як: І.В.Кочергін; Л.В.Фролова; О.А.Масловець.

Аудіювання сприяє активному засвоєнню лексичного складу та граматичної структури іноземної мови а також формуванню навичок вміння сприймати мовлення на слух. Такий вид навчальної діяльності позитивно впливає на розвиток слухової пам'яті людини, яка є важлива для вивчення мови та подальшого розуміння мови носіїв. Окрім цього дозволяє навчити прогнозувати зміст висловлювання та здобути необхідні навички для подальшої роботи. Необхідно зауважити, що перегляд відеоматеріалу або фільмів також є одним із варіантів аудіювання, який допомагає студентам та бажаючим вчитися також засвоїти міміку і жести носіїв мови.

Зауважимо, що розуміння усного мовлення залежить не лише від слуху, але й від загальних лексичних знань мови. Тому тексти для аудіювання мають добиратися надзвичайно ретельно а лексика хоч і має бути багатоаспектною, в першу чергу має відповідати матеріалу, що вивчається, а тексти мають бути простішими, ніж ті, що пропонуються для читання.

Окрім того, підбір матеріалу для аудіювання повинен враховувати вік й інтереси студентів. Також важливим є те, що цей вид роботи має йти після роботи над лексикою і граматику аби запобігти некоректному засвоєнню матеріалу.

За функціональною спрямованістю виділяють три види текстів: ознайомлюючі, мотивуючі, ті, які забезпечують змістовну базу для мовлення. Найголовнішим є мотивуючі. Це допомагає розвивати увагу, обережність та бажання при складнощах надалі вивчати мову та отримати подальший інтерес до навчання. Найбільш ефективними засобами створення мотивації до вивчення мови є тексти, які відображають інтереси студентів у їх повсякденному житті.

У китайській методиці викладання іноземної мови поняття аудіювання представлене терміном "听力教学法". Такі вчені, як Чжан Лі, Лю Сунхао, Ці Якун, Ма Яньхуа [2; 3], займалися дослідженнями в цій галузі. Чжан Лі вважає, що прогнозування в аудіювання грає дуже важливу роль на етапі сприйняття та розуміння. У своїх дослідженнях він виділяє семантичний та граматичний аспекти розвитку аудіювання, у той час як у вітчизняній методиці Є. Н. Соловова виділяє смисловий та лінгвістичний аспекти сприйняття та розуміння мови на слух [1].

Лю Сунхао особливу увагу приділяє зв'язку аудіювання з іншими видами мовної діяльності та методів навчання. Також він описав методику роботи з диктантами (сприйняття і розуміння мови на слух за допомогою навчальних подкастів, літератури, підручників, музики та навчальних посібників з китайської мови). Враховуючи особливості вимови китайської мови та труднощі, з якими стикаються учні та студенти, велика увага приділяється особливостям китайської системи вимови, фонетики.

Щодо методів формування навичок аудіювання, доцільними будуть методи: організаційний, контрольний-перевірний. Організаційний допоможе забезпечити концентрацію уваги та активізації пам'яті учня або студента, тому що, забезпече

сприймання не тільки змісту, а й мовну форму. Забезпечення цієї умови, також, відбувається через створення умов для уважного прослуховування, тобто чіткість завдання, наявність тиші та робочого порядку у місті вивчення (клас, дім або аудиторія). Контрольно-перевірені методи використовуються з метою формування умінь сприйняття як при спілкуванні, так і звукозаписі. Можна побачити такий метод у дослідженні М.Пентилюк, яка впровадила таку структуру та методи. З метою розвитку навичок аудіювання та слухової пам'яті варто навчити учня виділяти певні ключові особливості, робити швидкий аналіз тексту.

Основними й найтипівішими видами вправ аудіювання саме китайською мовою є вимова складів по транскрипції, відпрацювання відмінності звуків та тонів, вимова тонів, та ініціалей/фіналей. Такі вправи є доцільними для початкового рівня вивчення китайської мови.

Вправи на розвиток мовленнєвого слуху – це вправи, які розвивають мовленнєвий слух учня, в таких можна використовувати аудіювання із зоровою опорою, або спрямоване аудіювання (аудіювання на впізнавання конкретних слів у мові, граматичних структур, здобуття конкретної інформації).

Вправи на тренування пам'яті поділяються на:

- погодитись або ні з твердженням
- знайти помилки або виправити речення
- запам'ятати певну інформацію(дати)
- прослухати слова і повтори тільки потрібні

Також, вправи, що підходять на тренування ймовірного прогнозування:

- дібрати означення до слів;
- скласти словосполучення;
- завершити фразу або текст;
- визначити зміст за заголовком, ілюстраціям, ключовим словам і т.д.

Вважаємо, що на просунутому рівні найбільш влучним типом вправ буде саме тренування ймовірного прогнозування та на тренування пам'яті студентів під час вивчення матеріалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Соловова Е.Н. Методика навчання іноземним мовам: Базовий курс лекцій: Посібник для студентів пед. Закладів та вчителів. М.: Освіта, 2002. 239.
2. 刘松浩, 林煌, 高宁辉 (1995) 听写及其应用, 学习汉语第 4 期.
3. 张莉 (1994) 预测原理在听力教学中的应用, 语言教学与研究第 1 期

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ, ЩО ВИВЧАЮТЬ КИТАЙСЬКУ МОВУ

Водолажський Данііл, студент 3 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Науковий керівник: доц. Руда Н.В.

Китайська мова постійно набуває поширення у світі та має великий вплив на різні сфери у нашому житті. Китайська мова вже зараз має найбільшу кількість носіїв. Крім того, постійно збільшується кількість бажаючих опанувати цю мову. Цей процес постійно вимагає удосконалення методичних прийомів на навичок викладання, уточнення ролі викладача. Тому питання у компетенції нового покоління педагогів є нагальним питанням.